

Notitie Pact Brabant

Uitgangspunten Brabantse aanpak economische crisis

Pact Brabant
19 februari 2009
Notitie 1835

p/a PSW
Stationsplein 4
Postbus 1228
5200 BG 's-Hertogenbosch
telefoon: (073) 612 43 25
telefax : (073) 612 85 75
e-mail : info@psw.nl

Extra Pact Brabant- overleg , 13 januari 2009

Uitgangspunten voor een effectieve Brabantse aanpak van de economische crisis

Vooraf

- Sinds half oktober 2008 worden de gevolgen van de kredietcrisis voor de Brabantse economie en arbeidsmarkt steeds zichtbaarder en ernstiger. De Pact Brabant leden spreken op 20 november 2008 af om de stand van zaken in de diverse regio's en gemeenten regelmatig te bespreken in het Pact overleg.
- Op initiatief van de Provincie vindt op 3 december 2008 een eerste topperoverleg over de gevolgen van de kredietcrisis plaats met vertegenwoordigers van het Brabants bedrijfsleven, gemeenten, Brabantse kennisinstellingen, BOM en SER-Brabant.
- Op 9 december stuurt de Provincie een brief naar het Kabinet, waarin het Kabinet wordt gevraagd om extra steun voor de regio, naar verhouding extra zwaar getroffen door de crisis; tevens wordt het Kabinet geïnformeerd over een plan van Aanpak dat in Brabant wordt opgesteld met een aantal stevige maatregelen op het terrein van overheidsinvesteringen, financieringsondersteuning, het bevorderen van innovatieve investeringen en het stimuleren en faciliteren van scholing en sociale innovatie.
- SER-Brabant doet op 19 december 2008 een dringend beroep op de Provincie om een voortrekkersrol te vervullen om te komen tot een effectieve Brabantbrede respons op de crisis.
- Extra Pact Brabant vergadering 13 januari bijeengeroepen door voorzitter Moons. De opkomst is hoog (vrijwel voltallig), hetgeen een indicatie is voor het belang dat wordt gehecht aan een Brabantse uitwisseling van informatie, ervaring en good practice in deze crisisperiode.

Uitgangspunten Brabantse aanpak

De aanpak van de economische crisis door de Provincie Noord-Brabant beperkt zich vanzelfsprekend niet tot arbeidsmarkt zaken, maar bestrijkt een aantal terreinen (investeringen in infrastructuur, R&D en innovatiebeleid, financieringsondersteuning en arbeidsmarktbeleid). Dat bredere beleidspakket valt weliswaar buiten de scope van het Pact Brabant overleg, maar dient wel in zijn geheel beschouwd te worden. Het Pact Brabant is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het formuleren en uitvoeren van een adequate Brabantse aanpak op het terrein van de arbeidsmarkt. Relevante hoofdlijnen van die bredere beleidsreactie zullen regelmatig worden geagendeerd in het Pact overleg (in nauw overleg met SER-Brabant en de BOM).

De leden van het Pact Brabant beseffen dat de economische crisis in eerste instantie weliswaar de extra conjunctuurgevoelige regio Zuidoost-Brabant raakt, maar uiteindelijk onmiskenbaar en in een razend tempo in alle regio's haar sporen nalaat. Gezien het feit dat veel bedrijven nog voldoende opdrachten tot aan de zomer hebben, wordt verwacht dat met name in de tweede helft van 2009 en in 2010 gerekend moet worden met een snel oplopende werkloosheid overal in Brabant. De gevolgen van de wereldwijde herschikkingen in de economie voor Brabant zijn bovendien nog nauwelijks te overzien, maar zullen naar verwachting ingrijpend en duurzaam zijn. De aanpak van de crisis door de Provincie en de samenwerkende partners binnen het Pact Brabant dient dan ook gericht te zijn op een langere periode (2009 en 2010).

Om deze zorgwekkende situatie te pareren, massawerkloosheid in Brabant te voorkomen en de weerbaarheid en het aanpassingsvermogen van de Brabantse beroepsbevolking te versterken, is een goed op elkaar afgestemde aanpak essentieel; in eerste instantie in de getroffen regio zelf, maar ook tussen de Brabantse regio's (Brabantbreed). De Pact Brabant leden hanteren bij hun aanpak van de crisis de volgende tien uitgangspunten:

1. *Urgentiebesef hoog*

Werknemers worden in een hoog tempo ontslagen. In eerste instantie treft het vooral flexwerkers en jongeren, maar ook de vaste kern wordt steeds meer geraakt. Gevreesd wordt dat werktijdverkorting onvoldoende soelaas gaat bieden. Het gevaar is reëel dat kenniswerkers thuis komen te zitten of naar elders (in de wereld) vertrekken. Kenniswerkers en vakkrachten mogen voor de regio niet verloren gaan, mede gelet op de te verwachten tekorten als gevolg van de doorzettende vergrijzing (grote vervangingsvraag vanaf 2010).

2. *Ambitieniveau hoog (Van werk naar Werk)*

Het grote verschil met voorgaande crises (met name die van 1994) is dat er nu nog veel baanopeningen zijn (vervangingsvraag door ontgroening en vergrijzing), denk aan de zorgsector, het onderwijs en defensie. Het is een gemiste kans als we er met z'n allen niet in slagen om de bestaande vacatures in te vullen met nu vrijkomende, goedgeschoolde kandidaten.

3. *Verspil geen tijd met het opzetten van speciale, nieuwe 'crisisstructuren', maar coördineer acties en initiatieven via de daarvoor in het leven geroepen structuur: het Werkplein.* Er is een sterk *commitment* uitgesproken bij alle Brabantse partijen van het Pact Brabant om elkaar snel te vinden, samen te werken en te leren van elkaars ervaringen, bijvoorbeeld rond het opzetten van effectieve 'werk naar werk' trajecten. Het UWV Werkbedrijf, de eerstverantwoordelijke uitvoerder, kan de bemiddeling van duizenden extra werkzoekenden in Brabant niet alleen realiseren. De publiek-private samenwerking die binnen het Werkplein en het mobiliteitscentrum in ZO-Brabant is gerealiseerd, wordt als voorbeeld aangeprezen.

4. *De ernst van de crisis vraagt om snel en onorthodox handelen. Besef is bij alle partijen aanwezig dat men over de grenzen van eigen organisatie heen moet kijken om werkzoekenden al dan niet via scholing snel naar ander werk te loodsen.* Gemeenten zouden hun middelen (W-deel) kunnen inzetten voor het bemiddelen van hun burgers (dus niet alleen voor het bijstandsbestand) en menskracht kunnen inzetten op het Werkplein ten behoeve van een snellere bemiddeling van werkzoekenden. Bestuurders van met name de 7 voortrekkersgemeenten kunnen hier een cruciale, aansturende rol spelen.

Brabantse werkgevers hebben een grote verantwoordelijkheid om hun werknemers juist nu te scholen (met het oog op de toekomst) en om hun overtollige werknemers te ondersteunen en te faciliteren bij hun zoektocht naar een nieuwe baan (liefst via werk naar werk arrangementen). Van werkgevers wordt ook verwacht dat zij hun vacatures aanmelden bij het Werkplein om de 'werk naar werk' inspanningen te kunnen laten slagen.

Van het Brabants beroepsonderwijs wordt verwacht dat zij klaar staan om de extra scholingsinspanningen en trajecten die vereist zijn, adequaat en flexibel in te zetten.

5. *Vraaggericht werken versterken.* Deze insteek heeft in het re-integratiebeleid van de afgelopen jaren ontegenzeggelijk zijn vruchten afgeworpen. Een 'Vraaggericht Werken-Plus' insteek is nodig in deze crisisperiode om te weten wat er speelt binnen sectoren en bedrijven en om bruggen te slaan tussen probleemsectoren en sectoren waar nog mensen nodig zijn. Speciale trajecten in het kader van 'werk naar werk', werktijdverkorting en detachering (ook buiten de eigen sector) dienen in nauwe af-

stemming met het Werkplein en het bedrijfsleven in de regio te worden georganiseerd.

6. Het beschikken over *adequate informatie* over vacature-ontwikkeling en scholings- en financieringsmogelijkheden is essentieel om succesvolle bemiddelingstrajecten uit te kunnen voeren. Van belang is om snel te weten of deze – permanent nodige - actuele sturingsinformatie in principe via het Werkplein beschikbaar is of snel beschikbaar zal zijn en of deze info voldoende verfijnd is om daadwerkelijk te kunnen worden gebruikt door werkgevers en organisatoren van scholings- en bemiddelingstrajecten.
7. Er wordt een appèl op O & O fondsen gedaan om financiering voor scholing (ook over de grenzen van hun eigen sector heen) snel en zonder bureaucratische vereisten in te zetten voor de Brabantse regio.
8. Speciale aandacht en initiatieven zijn nodig voor '*flexwerkers*' / *jongeren* (werkend via een uitzendbureau) en *schoolverlaters*. Bemiddeling moet voor hen toegankelijk blijven, daarnaast kunnen overheden (gemeenten en provincie) kunnen extra stageplaatsen en LeerWerkplekken ter beschikking stellen om hen 'in vorm' te houden.
9. Provincie faciliteert de Brabantbrede uitwisseling van kennis en good practice rond de crisis via het Pact Brabant; scholings- en HRM initiatieven worden door haar via de Leerwerkservicepunten ondersteund; daarnaast kunnen Brabantse MKB- bedrijven een beroep doen op de BSI – regeling (Bedrijfsstimuleringsregeling Sociale Innovatie) om noodzakelijke aanpassingen door te voeren.
10. De provincie staat welwillend tegenover de oproep van diverse partijen in Brabant om extra te investeren in (kennis-) infrastructuur, innovatie en R&D initiatieven teneinde de concurrentiekracht van het Brabantse bedrijfsleven te vergroten. Daarmee wil zij bijdragen aan het voorkomen van werkloosheid van Brabantse werkenden, met name van kenniswerkers. Het een en ander gebeurt in nauw overleg met de BOM en SER-Brabant.

'Geen werkloze erbij in 2009!'

is samengevat het richtinggevend devies van de Brabantse aanpak. De hierboven genoemde uitgangspunten van deze aanpak leiden tot een aantal concrete vragen richting de diverse partijen. Zie daarvoor de volgende paragraaf ('Wat kan een ieder bijdragen!')

Wat kan een ieder bijdragen!

Provincie / Pact

1. Faciliteer Brabantbrede aanpak:
Versterk huidige infrastructuur van Werkpleinen, gekoppeld aan publiek-private samenwerkingsverbanden:
  - *extra middelen voor extra fte in de uitvoering van Mobiliteitscentra/Taskforces
  - *extra middelen voor inhuren van HRM-deskundigheid (BSI regeling)
  - *extra middelen als garantstelling voor de ROC's (risicobeperking)
  - *extra middelen voor ontwikkeling van een servicedocument (overzicht financieringsmogelijkheden scholing), gericht op werkgevers.
2. Facilitering van een up to date en permanent informatiesysteem (regionale verfijning)
  - * Primaire rol UWV Werkbedrijf, evt. ondersteuning door SER Brabant
3. Monitoring landelijke initiatieven en koppeling regionaal / sectoraal; uitwisseling good practices tussen regio's
  - * specifieke rol voor Pact Brabant
4. Facilitering van het programma "Behoud Kenniswerkers"
  - * m.n. het TU/e-initiatief gericht op (tijdelijk) boventallige engineers
5. Ter beschikking stellen van extra stageplaatsen en leerwerkplekken voor jongeren

Gemeenten

1. commitment tot samenwerking en afstemming binnen het Werkplein; nastreven van een publiek-private samenwerking om van 'werk naar werk' een succes te maken.
2. W-deel beschikbaar voor alle burgers (dus niet alleen voor bijstandbestand)
3. Menskracht ter beschikking stellen voor intake en bemiddeling op Werkplein
4. Ter beschikking stellen van extra stageplaatsen en leerwerkplekken voor jongeren
5. Crisistijd vraagt om onorthodox handelen en een brede scope van het arbeidsmarkt-beleid (niet alleen beheersing bijstandspopulatie)

Bedrijfsleven (en hun vertegenwoordigers)

1. Vraagarticulatie (vacaturemelding) bij het Werkplein
2. commitment tot samenwerking (publiek – privaat) binnen het Werkplein
3. Ondersteuning van overtollige werknemers bij zoektocht naar ander werk
4. Scholing van personeel (juist nu! in goede tijden wegens werkdruk soms geen prioriteit); maak gebruik van regionale facilitering.
5. Mobiliseer O & O fondsen voor Brabantse initiatieven; leg koppeling met landelijke initiatieven

Onderwijs

1. Commitment tot nauwe samenwerking binnen het Werkplein
2. Extra inspanningen leveren om maatwerk te kunnen leveren en scholingstrajecten snel en flexibel uit te voeren
3. Ter beschikking stellen van stageplaatsen en leerwerkplekken

21 jan. 2009

Fred Aarten, secretaris Pact Brabant

e-mail: f.aarten@psw.nl